

a s podobnou snahou se setkáváme i v České republice.) Zadruhé se zpravidla vztahují k učivu celkově, neposkytují tedy informaci o zvládnutí menších učebních celků. Zatřetí nejsou administrovány bezprostředně po osvojování daných vědomostí a dovedností a jejich výsledky bývají žákům poskytovány s poměrně značným časovým odstupem. Začtvrté umožňují hodnotit jen malý výsek vzdělávacích cílů. Mají tedy jen malý potenciál průběžně zlepšovat vyučování a učení.

Proto je vhodné, když mají učitelé k dispozici širokou škálu evaluačních nástrojů, které jim umožňují standardizovaně vyhodnotit dílčí vědomosti a dovednosti. Tyto nástroje pak mohou administrovat po ukončení učebních celků nebo v jejich průběhu a na základě výsledků modifikovat vzdělávací cíle i učební postupy pro jednotlivé žáky. Tyto evaluační nástroje mohou mít různou podobu a umožňují hodnotit i dovednosti, které není možno hodnotit písemnými ani elektronickými testy (např. mluvený projev, tvořivost, umělecký výkon). Takové úlohy jsou dostupné v angličtině například na webových stránkách novozélandského ministerstva školství.¹⁰¹ Doufáme, že budou brzy k dispozici i českým učitelům.

6.6 Instrukce k porozumění výsledkům – jak prezentovat výsledky rodičům a zřizovateli

Rodiče a zřizovatelé by měli být v první řadě informováni o tom, že škola aktivně sleduje výsledky vzdělávání svých žáků a v případě potřeby přijímá opatření na zajištění jejich kvality. To je pro zřizovatele a rodiče zásadní informace potvrzující kompetentnost ředitele.

V některých případech je rovněž užitečné, když ředitel představí výsledky a interpretuje je v kontextu situace školy. V tomto případě je vhodné upozornit na to, že výsledky plošného testování nejsou mezi školami přímo porovnatelné a odrážejí složení žáků školy a podmínky, ve kterých škola pracuje. Výsledky by měly být vždy doprovázeny informacemi o specifikách té které školy, v případě prezentace výsledků po třídách o specifikách té které třídy.

Rodičům a zřizovateli je dále třeba zdůraznit, že výsledky testů nezahrnují všechny vzdělávací cíle školy. Není jimi například možno postihnout produktivní dovednosti, například písemný nebo ústní projev, kritické myšlení, tvořivost. Nepostihují ani cíle výchovné. Pracovníci školy by měli vždy pečlivě zhodnotit, do jaké míry se vzdělávací cíle ověřované testy shodují se vzdělávacími cíli školy, případně jak jsou ve školním kurikulu prioritní. Tato reflexe je důležitá proto, aby učitelé správně interpretovali výsledky ve vztahu k úspěšnosti své práce. Zároveň umožňuje škole prezentovat výsledky testů s patřičným sebevědomím a svoji práci si před rodiči a zřizovateli obhájit.

Škola by měla rodičům a zřizovateli sdělovat, že výsledky plošných testů vnímá jako užitečnou zpětnou vazbu, ale že důležitější je pro ni průběžné hodnocení formativní, které podporuje vyučování a učení. To umožňuje hodnotit všechny důležité cíle vzdělávání tehdy, kdy se jim výuka věnuje, a zároveň využít výsledků hodnocení pro plánování dalšího učení.

¹⁰¹ Viz <http://toolselector.tki.org.nz/>